

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Adunarea generală

„Societății pentru crearea unui fond de teatru român”, ținută în Sebeșul-săsesc.

De câte-ori se dă prilej, ca și noi Românii să ne afirmăm pe terenul cultural și social, totdeauna sunt cuprins de un pesimism poate nejustificat. Mă tem că va lipsi reușita, atât față de noi înșine, cât și față de celelalte neamuri conlocuitoare în patrie. Sunt fericit că cu ocaziunea festivităților dela Sebeș, am fost convins de contrarul. Reușita adunării societății pentru fond de teatru a fost completă în toate privințele.

Numerosul public a fost pe deplin satisfăcut și sunt convins, că toți oaspeții, ca și Sebeșenii, vor păstra dulci suvenirii din zilele de 28 și 29 August, ce au petrecut împreună la sărbările naționale din Sebeș.

Pentru cei-ce nu au putut participa la ele, dăm o descriere cum s'au petrecut lucrurile acolo.

Joi, 27 August n.

Sosirea comitetului și oaspeților.

Joi după amiază pe la 4 ore, încă înaintea sosirii trenului, gara prezintă un aspect neobișnuit; se adunase acolo comitetul organizator împreună cu fruntașii Sebeșeni și un numeros public pentru a primi comitetul și oaspeții, ce veniau să participe la adunarea și festivitățile din Sebeș.

Când trenul se oprî în gară, aclamări entusiaste se auziră, la adresa președintelui societății dl *Iosif Vulcan*, și a oaspeților sosiți și când se coborî din vagon, însoțit de dl vice-președinte *Virgil Oniș*, secretarul dl *Dr. Iosif Blaga* și membrul în comitet dl *Em. Ungureanu*, împreună cu numeroșii oaspeți sosiți tot acuma, dl protopop gr.-or. *Sergiu Medeanu* binevenitează în numele Sebeșenilor, pe cei sosiți, prin următoarele cuvinte:

»Stimaților oaspeți! Românii din Sebeș și din împrejurimi au așteptat cu multă dragoste să primească pe stim. oaspeți în ținu-

turile lor. Suntem fericiți, că putem și noi să contribuim în felul acesta la întruparea frumoasei idei pentru înființarea unui teatru național românesc.

Vă declarăm însă dela început, că împrejurările noastre nu ne vor ajuta poate să corăspundem așteptărilor d-voastre, dar' vă rugăm a fi încredințați, că vă întindem brațe de prețini și vă primim cu inima deschisă. Bine ați venit!»

La acest discurs dl președinte *Iosif Vulcan* răspunde:

»Domnilor și fraților! Nici-odată, la nici o adunare n'am venit cu atâta bucurie, ca acum la adunarea din anul acesta. Cu această adunare se va începe o nouă eră în viața societății pentru fond de teatru.

Se vor lua niște concluse, în urma cărora societatea noastră va face un pas înainte pe calea progresului. De 30 de ani și mai bine am adunat fond material, acum a sosit timpul să ne gândim la punerea în practică a acestui fond. Acum începem să înființăm teatrul nostru național.

Colegii din comitet, împreună cu mine Vă strângem mâinile din inimă și vă mulțumim pentru discursul de bună primire».

Terminând dl președinte, fu din nou viu și cu multă căldură aclamat.

După prezentările de rigoare oaspeții au fost conduși pe la cuartirile lor, făcându-li-se ovațiuni la intrarea în oras, de către public.

Seara de cunoștință.

După obiceiul adoptat la astfel de ocaziuni, publicul s'a adunat seara în pavilionul dela »Hotel Central«, la o cină comună și spre a face cunoștințe. Animația a fost mare și toastele încă nu au lipsit. A vorbit mai întâiu preotul local dl *Zevedeiu Murășan*, salutând oaspeții, căruia apoi a răspuns dnul *Iosif Vulcan*, în cuvinte foarte mișcătoare. În tot cursul serii lăutării lui Sandru din Vingaard, au contribuit mult la petrecerea aceasta românească.

Vineri, 28 August n.

După-cum este obiceiul Românului, ca tot lucrul să-l înceapă cu invocarea ajutorului lui Dumnezeu, așa și de astă-dată lucrările adunării au fost precedate de:

Serviciul divin.

Serviciul divin s'a celebrat atât în biserica greco-orientală cât și în cea greco-catolică, împărțindu-se și comitetul în două,

pentru a asista la această ceremonie. Public a fost foarte numeros și am remarcat cu deosebire multa țăranime, care cu multă ardoare urmărea toate mișcările inteligentei, ce s'a adunat acolo. La sfîșitul slujbei, comitetul întreg s'a adunat în biserica gr.-or., unde protopopul *Sergiu Median* în o cuvîntare frumoasă a știut cu multă măiestrie să aducă în legătură sîmbarea bisericească de astăzi, cu adunarea »Teatrului«, cum îi zic țeranii.

Sedința primă.

Deja la 10^{1/2} ore a. m. sala festivă a școlii gr.-or. rom., unde s'au ținut ședințele, era plină de lume. Sala ca și curtea și coridoarele școlii sunt frumos împodobite cu verdeață. Puțin înainte de orele 11 sosește președintele care e viu aclamat și ea loc la masa presidială încunjurat de membrii prezenți ai comitetului împreună cu primarul orașului *Conrad Otto* și senatorul orășenesc *Vasile Aldea*. Tot aci se află și ieromonachul *Dr. Eie Christea* ca delegat al »Asociațiunii«. Din comitet sunt prezenți: Dnii *Iosif Vulcan*, președinte, *Virgil Oniș*, v.-președinte, *Dr. Iosif Blaga*, secretar, *Emamul Ungureanu*, *N. Petra-Petrescu* și *Vasile Goldiș*, membri.

La orele 11 dl, președinte *Iosif Vulcan* deschide ședința prin o cuvîntare în care arată scopul creării »unui nou organ pentru răspîndirea culturii naționale«. Spune, că teatrul stă alături de biserică și școală, dându-le ajutor pentru propagarea moravurilor, deșteptarea bunului gust, închegarea vieții sociale, dezvoltarea și afirmarea sentimentului național, poleirea limbei și tot ce privește progresul cultural al unui neam; amintește, că întocmai și altor popoare, poporul nostru simte trebuința teatrului. De-oare-ce limba este viața unei națiuni și literatura hrana ei sufletească, teatrul este organul, prin care se oferă aceea hrană. Deci înființarea teatrului pentru noi Românii este o chestiune de viață și aceia, care voesc a împedeca aceasta, comit un atentat în contra civilizațiunii. Sub numirea, »Teatru Național« nu s'a înțeles edificiuul, ci instituțiunea teatrală. Primul scop nu poate fi altul decât regularea chestiunii teatrale, dându-i o direcțiune potrivită trebuințelor poporului nostru, creând stipendii pentru talentele, cari vreau să se dedice teatrului, fixând premii pentru piese teatrale și înființând o trupă teatrală ambu-

lantă. Natural că mai întâiu trebuie crescuți artiști, și să se formeze un repertoriu, — căci ce folos de clădirea teatrului dacă nu avem cine se joace acolo și ce să ne reprezinteli?

De acum începe o epocă nouă în viața societății. Conform planului de acțiune, care se va prezenta adunării actuale, ea are să pună la dispoziția comitetului mijloacele necesare pentru a crea burse și a publica premii pentru piese.

Termină cu cuvintele:

»Fie cât de modest pasul acesta, el indică începerea înființării Teatrului Național. Prin el punem peatra fundamentală la mărșul templu al Thaliei Române, care are să vestească de-a-pururi graiul românesc.

De mare însemnătate e momentul acesta pentru ori-care Român, pentru mine este în deosebi mișcător, căci printr'însul văd cum începe să se intrupeză visul meu din tinerețe, vis care a devenit steaua conducătoare a vieții mele.

Și sub impresiunea emoționii tremurând de bucurie, cu glasul slăbit al vârstei, mulțumesc bunului Dumnezeu, că mi-a lungit zilele să pot presida și această serbare și — dimpreună cu D-v. și în fruntea excelenților mei colegi colaboratori să așez eu în temelie instituțiunii noastre teatrale — prima cărămidă.

Adunarea generală e deschisă.

Dl președinte *Iosif Vulcan* terminând discursul său, a fost cu frenesie aclamat de către adunare.

Urmează dl protopop *S. Median* bineventând pe oaspeți din partea Sebeșenilor, făcând elogii bărbaților ce stau în fruntea societății.

Președintele mulțumește oratorului și apoi dă cuvântul ieromonachului dl *Dr. Miron Cristea*, care ca reprezentant al comitetului central al „Asociațiunii”, salută în numele ei adunarea *Societății de teatru*. Constată importanța adunărilor noastre ca și cea prezentă, care susține și dezvoltă conștiința națională în poporul nostru. Arată importanța teatrului, accentuând cu deosebire menirea lui de a forma caractere.

Președintele în răspunsul său mulțu-

mește în numele adunării salutul »Asociațiunii«, prin graiul dlui *Dr. Cristea*.

Intrându-se în ordinea de zi, se aleg doi notari ad-hoc în persoanele dlui *Vasile Goldiș* și *Dr. Iosif Blaga*.

Dl *Dr. G. Dobrin* propune și adunarea admite, ca rapoartele tipărite să nu se mai cetească, ci să se considere ca atare, ear' cele netipărite să se cetească în ședința viitoare, odată cu rapoartele comisiunilor. Urmează alegerea comisiunilor. La propunerea dlui *Zevedeiu Murășan*, comisiunile se alcătuiesc din următorii domni:

Comisiunea pentru cenzurarea raportului general al comitetului: *Dr. V. Braniste, Dr. P. Barbu, Dr. Marciac, Dr. Alexandru Fodor* și *Nic. Hențu*.

Comisiunea pentru cenzurarea socotelilor și a bugetului: *Dr. G. Dobrin, Rubin Pațitia, P. Herlea, D. Munihiu* și *I. Halalaie*.

Comisiunea pentru adunarea de membrii noi: *Ioan Oncescu, Avram David, Samuil Roșu, Isidor Blaga* și *Gerasim Cărpinișan*.

În fine, comisiunea pentru cenzurarea planului de acțiune al comitetului: *Gavriil Precup, Dr. Laurențiu Pop, Dr. I. Radu, T. V. Păcățianu* și *Dr. Vasile Fodor*.

La propunerea dlui *Dr. G. Dobrin* se hotărăște ca ședințele comisiunilor sunt publice, prin urmare pot lua parte la ele membri societății însă numai cu vot consultativ.

În fine dl președinte face cunoscut adunării, că s'au anunțat cinci disertațiuni din partea dlor: *Dr. V. Braniste, Virgil Onițiu, Dr. I. Blagă, Dr. Tiberiu Brediceanu* și *Sebastian Stanca*.

Dl *Dr. V. Braniste* este invitat a-și ținea discursul, care tractează despre: »*Naționalismul în arta dramatică*« d-sa în frumoasa d-sale lucrare se întreabă că: »de unde se pornească teatrul național?« și arată că piesele teatrale numai atunci vor avea rezultat moralizator și educativ, dacă motivele lor vor fi luate din viața poporului și se va glorifica persoane mărețe în caracterele lor.

poartă. Ear' cu mână — are să ia inimile dela opt și are să pună la loc altele de putregaiu și au să se facă niște telegari să nu poți pune mâna pe ei; cele opt inimi are să le pună la cel de-al noulea, să-l facă cu nouă, dar' are să fie urit, flocos, jigărit, să-ți fie scârbă să te uiți la dînsul și are să-l svirle în gunoiu după ușă. Atunci are să te chieame să-ți alegi calul, dar' tu să nu iei din cei frumoși Să întrebă unde e al noulea cal; ne vrînd să-ți-l dea, tu să eși și să pleci, că pe urmă te chiamă ea, singură.

Flăcăul ajunge acasă. Baba, când l'a văzut, mai c'a remas moartă.

— Bună dimineața, mătușă.

— Mulțumim, nepoate, mulțumim.

— Iți pare bine că ți-am adus iapa?

Baba n'a mai putut răspunde de ciudă. Aleargă fuga în grajd, omoară iapa, își face toate meșteșugurile cu mână și strigă:

— Haide, voinice, vino și-ți ia calul, alege-ți pe care-l poștești.

Conferențiarul a fost viu aplaudat și felicitat pentru succesul cu care a elaborat această temă.

Urmează dl *Virgil Onițiu* cetind o schiță umoristică »*Tata Moșu*«, niște amintiri din copilărie scrise cu mult umor. Publicul l'a recompensat prin frenetice aplauze pentru distractivele momente, ce i-le-a procurat dl Onițiu prin scrierea d-sale. Orele fiind deja aproape 1, ședința se încheie, ear' cea următoare se anunță pe mâne la orele 9 dim.

La mormântul lui Alexandru Roman.

Conform comunicării, ce a făcut în ședința de dinainte de amiază întreg comitetul cu președintele ei în frunte și urmați de un număr public a făcut un peleginagiu după amezai la orele 5 la mormântul regretatului *Dr. Alexandru Roman*, un zelos fost membru al societății pentru fondul de teatru, membru al academiei române, profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta, politician și ziarist distins. Dl președinte *Iosif Vulcan* a rostit în fața rămășițelor pămîntești, cari zac în cripta familiară din cimiterul din Sebeș, un mișcător discurs arătând meritele ce a câștigat pentru luminarea și progresul poporului său, depunând totodată pe mormânt o frumoasă cunună în numele comitetului societății.

Concert și teatru.

Inceputul concertului și teatrului a fost fixat pentru orele 7 și jumătate seara. Mult înainte nu mai înceta a sosi public așa, că pe la orele 8 pavilionul din grădina hotelului »Central«, era textit de lume, încât dacă cineva intra, cu greu putea eși. Publicul devenind nerăbdător, dedea mereu semne ca să se înceapă reprezentațiunile. În fine la 8 și un sfert cortina se ridică și se începe cu executarea programului compus astfel:

1. a) »*Hei leliță din cel sat*«, cor de *G. Dima*, și »*Sub fereastra mândrei mele*«, exec. de corul reun. meseriașilor din Sebeș.

Baba i-a arătat caii cei frumoși.

— Vai de mine, zice flăcăul, d'apoi cai de-aceștia să iau eu?

— Apoi m'ai slujit bine și ți-se cuvine să iei.

— O fi așa, dar' eu ți-am adus nouă cai ș'aicea văd numai opt.

— Așa-i, dar' pe unul l'am omorît cu iapa și l'am svirlit încolo.

— Tot umblând prin grajd, flăcăul dă cu ochii de dînsul.

— Hehe, uite căluțul meu unde șede.

Baba, de colo:

— Pe-acela nu ți-l dau, că-i păcat de D-zeu. M'ai slujit destul de bine și mi-aș face eu singură osândă.

— Eu nu vreau să știu de asta. Mi-l dai?

— Nu ți-l dau.

— Dacă nu mi-l dai, iacătă, că și eu plec.

Și pleacă. Merge el cât merge și baba Răcoarea îl și strigă:

FOIȚĂ

D. POPA

DOMNU OFTAIU

— POVESTE —

(Urmare).

Mergînd pe drum, numai eacătă că-i zice iapa:

— Voinice, voinice, eu am să per. Tu ce ai de gând să faci?

— Să iau un cal cu nouă inimi.

— Poate nu ți-a da în gând ce ți-oi spune eu, ascultă-mă:

Eu am nouă mână. Când oi ajunge acasă, baba are să mă vire în grajd și are să mă omoare, ear' pe tine în casă, să bei, să mînanți și n'are să te lase să eși până nu și-a mîntul toate ale ei. Mie are să-mi tae capul și are să-l pună în parul cel dela

2. „Trecătorul“, comedie de Fr. Coppé, jucată de dsoara *Elisaveta Moga* și *Zaharie Bârsan*.

3. Fantasie din opera „Mignon“, de A. Thomas, pentru violină și pian de J. B. Singelee executată de dl *Octavian Murășan* și dl *Otto Baumann*.

4. „Greva fierarilor“ monolog de Fr. Coppé, predat de *Zaharie Bârsan*.

5. a) „Ce te legeni codrule“, de Schelletti și b) „Solomoane căpitane“, de Kirchner, pentru voce de bariton și pian, cântate de dl *Octavian Murășan*, acompaniat la pian de dl *Otto Baumann*.

6. „Eu mă duc, codrul rămâne“, cor mixt de Șorban, executat de corul reuniunii meseriașilor din Sebeș.

7. „Intre patru ochi“, comedie într'un act de L. Fulda, cu persoanele: Dr. Alex. Maniu: *Zaharie Bârsan*, Steluța, soția lui: Dsoara *Miți Muntean*, Baronul Petrov: *D. Moldovan*, Veta, cameriera: Dsoara *Elisaveta Moga*, și Avram, servitor *A. Tatar*.

Pe când meseriașii români din Sibiu se pot lăuda cu seratele lor literare, tot astfel și cu drept cuvânt se pot lăuda meseriașii români din Sebeș cu corul lor mixt. Arare-ori găsești între diletanți un cor care se cânte cu atâta precizie și cu sentiment. Aplauzele repetate au fost bine meritate, nu numai de cântăreți dar' mai ales de dirigintele corului dl învățator *Ioan Pavel*.

Dl *Octavian Murășanu* s'a dovedit și dela aceasta ca un violonist dexter și un baritonist bun cu o voce puternică și plăcută. Nu mai puțin s'a distins dl *Otto Baumann* acompaniatorul la pian al dlui *Murășanu*.

Dacă concertul a mulțumit publicul pe deplin apoi putem zice, că partea teatrală a stîrnit în auditor un adevărat entuziasm de admirațiune. Și este ușor de explicat, căci rar, foarte rar, ne este dat, se auzim pe scenă o limbă românească curată și predată de persoane care își cunosc bine rolul ce au se predee. Eroul sării a fost fără îndoială dl *Zaharie Bârsan*, absolvent al școlii de

declamațiune din București. El ne-a făcut seara aceasta să nu o mai uităm și să ne o reamintim cu plăcere toată viața noastră. Aș putea zice, că am asistat la jocul unui artist desăvârșit. Cu deosebire i-am remarcat talentul în „Greva fierarilor“. Mimica, vocea a fost atât de naturală, încât îți făcea impresia realității. Tot așa de bine a jucat și în comedia „Trecătorul“ și „Intre patru ochi“. Marei majorității a publicului a plăcut mai mult piesa din urmă, tractând un obiect vesel și mai ușor de înțeles. La buna reușită a reprezentațiunilor teatrale, au contribuit fără îndoială și dsoarele *Elisaveta Moga* (Sebeș) și *Miți Muntean* (Brașov) și dnii *Moldovan* și *Tatar*. Rolurile au fost bine studiate și jocul natural, nesilit.

Pe lângă sgomotoasele aplause ale publicului, dlui *Bârsan* i-s'a oferit o frumoasă cunună de lauri, ear' dsoarelor *Moga* și *Muntean* câte un buchet de flori.

Concertul-teatru s'a terminat târziu aproape de miezul nopții, lăsând în inima tuturor un plăcut suvenir de a fi asistat la o serată artistică adevărat românească.

(Va urma).

DIN LUME

Criza ministerială. Nici o hotărîre până acuma nu s'a luat în privința crizei. M. S. a întrerupt audiențele la Budapesta, ca să primească la Viena pe Regele Angliei și Joi seara s'a reîntors iarăși la Pesta. La manevrele mari încă nu participă lăsând a fi înlocuit de moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand*. Din cauza gravei situațiuni fel de fel de șvonuri se răspîdesc. Astfel »Trib. Pop.« scrie:

Știrile ce ne sosesc în momentele din urmă prevestesc o senzație de extremă importanță. *M. Sa ar fi hotărît să abdică de tron în favorul moșteni-*

torului Francisc Ferdinand. Cu hotărîrea asta se aduce în legătură și absentarea Sa dela manevrele mari. Hotărîrea asta a luat-o de mult, dar' a voit ca înainte de a o executa să încerce tot posibilul, ca actuala criză să se rezolve fără abdicarea Sa. Asta ar fi, după unii, cauza că situația atâta vreme nu se descurcă.

Atentat contra prințului Bulgariei. După știri din Sofia, s'ar fi descoperit în preajma palatului o mină pe o întindere de 30 metri, evident destinată și preparată pentru un atentat cu dinamită.

Visita regelui Angliei la Viena. Regele *Eduard VII.* a sosit Luni la 5 ore d. m. din *Marienbad* la Viena. La gară l'a întâmpinat *Majestatea Sa Francisc Iosif* și toți archiducii aflători în Viena, precum și autoritățile civile și militare în frunte cu primarul *Vienei*. Orașul e splendid decorat. Sara a avut loc un prânz de gală în sala ceremoniilor. Marți regele *Eduard* s'a dus în cimiterul capucinilor și a depus flori pe mormântul împărătesei *Elisabeta* și al prințului de coroană, apoi a vizitat orașul Viena. La amiază regele *Eduard* și împăratul *Francisc Iosif* au luat dejunul la ambasadorul englez, sara la orele 5½ s'a dat un prânz familiar la archiducele *Otto*, ear' de acolo suveranii au mers la operă. Mercuri, au fost la vânătoare în *Lobau*, ear' sara suveranii au mers la teatrul de Curte (*Hofburg-Theater*), unde s'a predat piesa »*Roba roșie*«. Joi la orele 10 regele *Eduard VII.* a părăsit Viena, ear' *M. Monarchul* nostru s'a întors earăși la Budapesta.

de bei și mânânci, ear' altul vine de-ți ia Doamna și se duce.

— Oleoleo, căne de cal, câinii carnea țiar mânca, tocmai acuma vii și-mi spui?

— Acuma, că de acuma înainte poți să bei și să te veselești, dar' Doamna în mână n'ai s'o mai vezi, c'a venit un frate al meu cu nouă inimi.

— Ș'apoi c'a venit, hai înainte.

— Cum hai, că fratele meu are nouă inimi, ear', eu numai trei și nu-l pot dovedi.

— Haide așa.

— Haide!

Incalecă smeul și pornește, dar' calul lui nu poate merge iute, ca celalalt. Numai nechează calul smeului la frate-so dinainte.

— Măi frate, măi, mai stăi, că și crep.

— Cum să stai? Cânele de smeul să-l omoare și pe dînsul și pe dînsa?

Adecă pe flăcăul și pe fată.

(Va urma.)

— Hehei, fecior de lele ce mi-ai fost, vino înapoi și-ți ia calul. Cine te-a învățat, dacă te-a învățat cineva, bine te-a învățat; ear' de ai făcut de capul tău, bun cap ai avut.

Se întoarce flăcăul, ia calul în brațe — că era slab prăpădenie, nu alt ceva — și-l duce pân' la poartă. După-ce l'a scos afară din poartă, zice calul:

— Stăpâne, stăpâne, de-acuma lasă-mă jos, dar' ține-ți firea.

Și s'a scuturat.

Și când mi-s'a scuturat
Munții s'au cutremurat
Apele s'au tulburat.

Unde vrei să mergem stăpâne?

— Unde să vreau, la *Anghel Duhu Mării*, că am o soră acolo și vreau s'o iau.

Când aude calul așa, zice:

— Hehei, am și eu un frate acolo. El e cu trei inimi, dar' eu sunt cu nouă și nici habar de grijă n'am. Cum vrei să mergem ca vântul ori ca gândul?

— Cum ai gândi că-i mai bine.

Flăcăul incalecă pe cal, dar' când dă să incalece îi cade căciula din cap și zice:

— Cal, căluțul meu, mai stai că mi-am scăpat căciula.

— Asta-i acuma! Lasă, că mai găsești tu căciula. Căciula ta îi acuma în urmă peste nouă mări și nouă țăr.

Cât ai clipi au și fost la *Anghel Duhu Mării*; dar' până acolo au mers tot prin slavă, ca nu cumva să-i simtă calul cel cu trei inimi al smeului. De avut putere avea calul flăcăului, dar' vorba ceia, până nu pui mâna pe lucru, nu ești încredințat că-l ai. Paza bună trece primejdia rea. Fata ședea tot la ușă, ca o sfântă, ear' smeul era înlăuntru de bea și mânca. Flăcăul smâncește fata din ușă cu nepus în masă și pieacă pe ici în colo, în drumul lui. Calul smeului și simte. Se smâncește din grajd, rupe pana căpăstrului, bate cu piciorul în scară și zice:

— *Anghel, Anghel Duhu Mării*, tu stai

PENTRU ECONOMI

Năpărlirea (schimbarea penelor) găinilor.

Năpărlirea găinilor nu se ivește la toate găinile la un termen hotărât. Pe când unele găini încep cu năpărlirea deja prin August, altele așteaptă cu schimbarea penelor până prin Septembrie și și mai mult. Deși în acest timp găinile nu ouă, totuși tocmai în cursul năpărlirii trebuie să le dăm o îngrijire deosebită mai ales ce privește nutrirea lor, căci acum, ca nici când, corpul lor recere multe materii hrănitoare, din care se formează no-uele pene ce au a înlocui cele vechi. Și tocmai în această epocă critică a lor vedem că sunt mai mult neglijate, sub cuvânt, că nu este de lipsă a le da mâncare mai bună, că și așa nu produc ouă. Aceasta este o idee greșită și de aci vine apoi, că găinile slăbite prin năpărlire nu încep a oua înainte de Februarie sau Martie. Cu cât se vor nutri mai bine în cursul năpărlirii, cu atâta va decurge aceasta mai repede, cu atât mai curând vor începe cu ouatul.

Vom da găinilor în cursul năpărlirii ca mâncare, cu deosebire grăunțe de tot felul, cum e cucuruz, orz și ceva ovės, fără a uita și verdeța, care le este foarte de folos.

Ariceala.

Ariceala este o boală de piele la cai și boi, dindărătul chișițelor și se numește astfel fiindcă din piele ese un fel de zamă, care lipește peri mai mulți la un loc și le dă asemănarea țepilor dela ariciu. Ea dacă nu e vindecată poate produce răni mai grave și face ca boul sau calul să schioapete. Ea este mai deasă la caii péroși la chișiță și provine mai ales din umezeală și murdărie. La boi o constatăm mai cu seamă la aceia care sunt hrăniți numai cu borhot.

Ca să vindecăm această boală sunt mai multe mijloace. Cel mai bun este însă următorul. Tundem părul cât ține pelea bolnavă și încă ceva jur împrejur și apoi se freacă cu pae uscate sau o petecă de postav uscat, până-ce se uscă pelea bolnavă; în urmă facem o spălătură ușoară cu acid carbolic (acid fenic) sau creolină 5 la sută sau sublimat 1 la miie (a se procura dela apotecă). Apoi muierem călți în apă în care am disolvat (topit) peatră acră, o bucată cât o nucă de mare în un litru de apă, îi punem pe partea bolnavă și pe deasupra punem alți călți uscați și în fine legăm tot cu o cârpă curată. Se mai poate folosi în loc de peatră acră și peatră vînătă sau apă de plumb. Legătura se prenoește de 2—3 ori pe zi. Animalele le hrănim bine și le vom ținea la un loc uscat cu desăvârșire și nu le vom pune la muncă până-ce nu le trece ariceala.

Sunt unele ariceli, care nu se vindecă așa repede cu aceste medicamente. Când ele se învechesc, produc schiopături, pielea crapă la chișiță și se îngroașe. În astfel de casuri vom chema veterinarul, care va prescrie alte medicamente mai radicale.

Ingrășarea găștelor.

Dintre paserile noastre de casă, găscă este cea mai potrivită pentru ingrășat. Atât găștele tinere, cât și cele bătrâne, le putem pune la ingrășat, cu deosebirea, că cele tinere se ingrășe mai repede și dau o carne mai gustoasă decât cele bătrâne, a căror carne de multe-ori nu se poate mânca de tare ce este. O găscă ingrășată dobândește în 4—5 săptămâni o greutate de 7—11 klgr., din care revin: 0.5—1.5 kgr. pe ficat, 2—3 kgr. pe grăsime (untură) și 1.5 kgr. pe pept. Putem calcula că din greutatea găștei vie 69—74% (la sută) rămâne pentru cea curățită gata pentru fript.

Cea mai bună mâncare pentru ingrășatul găștelor este cucuruzul (porumbul), care, pentru a fi mai ușor de mistuit, se moaie mai întâiu în apă sau lapte. În lipsa de cucuruz se mai poate folosi și făina de orz și hriscă și cartofi ferți, de-aseenea muiate în apă sau lapte. Indopatul încă se practică și chiar și pe la noi, folosind în acest scop cu deosebire cucuruzul muiat. Găștele ce se indoapă se țin închise într'un loc strîmt și mai întunecos. Apa de beut nu este permis a le lipsi nici când, nici așternutul de pae, care se schimbă cât de des pentru întreținerea curățeniei.

Advocatul poporului.

Carte de servitor se scoate dela primpretorul respective căpitanul orașului de unde este servitorul. Pe teritorul altei autorități încă se poate căpăta carte de servitor, dacă va aduce atestat de bună purtare din comuna de unde este. Femea măritată în mod legal, mai trebuie să aibă și învoirea sofului seu. Dar' dacă femeia nu trăește laolaltă cu bărbatul, această autorizațiune nu este necesară. Dacă cartea de servitor se perde sau se distruge, trebuie imediat anunțat la autoritatea, care o au extradat sau unde locuește posesorul ei. (Art. de lege XIII. §§. 9, 70, 71, 78 din 1876. — Ord. ministr. de interne nr. 86154 din 1897).

PENTRU MESERIAȘI

Conservarea lemnului.

Sunt o mulțime de metode a prepara diferitele soiuri de lemne, așa ca el să nu putrezească ușor dacă vine la umezeală, cum este d. e. și în pământ, dar' mai toate au neajunsul pentru noi, că se recer instalațiuni costisitoare și nu se poate executa în mic. Cu toate acestea avem un metod, care se poate folosi de ori-cine, care dorește ași prepara lemnele în cantități mai mici. — În un vas mare sau în o varniță bine încheiată punem lemnele unele peste altele și peste ele o pătură de var nestins, pe care îl udăm încetul cu încetul ca să se stingă. Apa încărcată cu var va pătrunde până în inima

lemnului, dându-i o rezistență colosal de mare. Cu cât lemnele sunt mai groase cu atât trebuie să stea mai mult în baea de var.

Să știe că fagul este lemnul cel mai tare între lemnele moi cum sunt plopul, salcia etc. însă este foarte slab față de stejar. În urma acestei preparațiuni s'a dobândit fag tot așa de tare ca și stejarul.

Medicul casei.

Cholerina.

Se vorbește despre cholerină, când pe lângă o diaree (urdinare) se ivesc și vërsături, prin ceea-ce ea samănă întru câtva cu cholera, însă nu este nici când mortală ca aceasta. Causa ce provoacă cholerina este totdeauna un stomac stricat și răcit. Bolnavul trebuie să stea în pat și să păzească toate prescripțiunile medicului cu cea mai mare stricteță. Preparatele de opiu se folosesc cu cel mai mare succes. Când vërsăturile sunt dese, se dă bolnavului mici bucățele de ghiață ca să înghită și se fac injecțiuni de morfiu. Pacienții care sunt în stare mai bună pot lua câte puțin vin de champagne răcit în gheață. În general se va introduce în stomac câte ceva mai des însă câte puțin.

Cold-cream (coldcrem).

Cold-cream-ul este o alifie albă, care pusă iarna pe obraz ferește pelea ca să nu se înăsprească. Ea se prepară din ceară, spermacetă, ulei de migdale, apă și cu un mic adaos de ulei de trandafiri.

Pentru femei.

Fasole albă cetățenească.

Se pune la fert boabe de fasole nouă în apă clocotită cu sare și puțin unt sau unsoare de porc, se recorește din când în când cu apă rece; după-ce a fert în deajuns se scurge, se pune în o tigare cu o bucată bună de unt sau unsoare de porc, se rumește, i-se adaugă pătrânjel tocat, sare, piper și zamă de lămăe sau oțet.

*

Friptură înăbușită.

Se pune în cratiță slănină, morcovi, țel-ler, rădăcină de pătrânjel, toate tăiate mărunt; apoi se ia o bucată de carne fragedă și se pune întreagă peste acestea, se adaogă ceva zamă și se acopere cratița îngrijind a lua din când în când din zamă și a o da peste carne. După-ce se frige bine se mai pune la cuptor, ca se prindă față. Se poate pune în zamă și puțin vin și zamă de lămăe sau să se împăneze cu slănină. Se servește cu zama peste ea și cu o garnitură de cōnopide (carfiol) sau de cartofi.

Nr. 790/1903.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

CONCURS.

Conform §-lui 17 lit. b. din statutele Asociațiunii și în urma deciziunii speciale a adunării generale din est-an, pentru ocuparea postului de prim-secretar al Asociațiunii, devenit vacant prin abdicare, se publică concurs cu următoarele condiții:

1. Prim-secretarul, ale cărui agende sunt prevăzute în §. 28 din statute, va trebui să fie cunoscut ca bărbat de litere ori apoi să aibă calificare academică.

2. Nu poate ocupa și altă funcțiune.

3. Va beneficia de salariu anual în suma de K 2900.—, ce se va licuida în rate lunare anticipative, și rețut de cuartir în suma de K 800.—, ce se va licuida în rate trilunare anticipative.

Reflectanții au să-și înainteze documentele subsemnatului comitet (Sibiu, Str. Morii Nr. 8) până la 31 Decembrie 1903.

Sibiu, din ședința dela 29 August 1903 a comitetului central al Asociațiunii.

Iosif Sterea Șulățiu.

Dr. Beu,
secretar II.

NOUTĂȚI

Avis abonaților noștri.

Cu numărul 27 am intrat în al doilea semestru al foii noastre pe anul 1903. Rugăm pe dâni abonați să grăbească cu rennoirea abonamentului pe a doua jumătate a anului, care este numai 1 fl. (2 cor.), trimițându-ne și suma ce ne datorează până acuma. Numai astfel vom putea expeda și noi foaia regulat și mai departe.

Peregrinagiu la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Cu ocaziunea sărbătorii adormirii născătoarei de Dumnezeu, în anul acesta au venit la mănăstirea Hodoș-Bodrog un însemnat număr de peregrini, ca nici când în alți ani. Numărul peregrinilor de astă-dată a fost șapte până la opt mii de credincioși. Contingentul cel mai mare l-au dat peregrinii din comitatul Caraș-Severin. De astă-dată au fost reprezentate la mănăstirea Hodoș-Bodrog, poporul din comitatele Caraș-Severin, Bichiș, Cenad, Arad, Torontal, Timiș și unele grupe de credincioși din comitatul Hunedoarei.

Primirea credincioșilor din partea prepositului și a părinților mănăstirii au fost, spune »Gaz. T.«, acte înălțătoare de inimă, acte cari în adevăr inspira poporului pietate creștinească. Intre sunetele clopotelor și cu concursul poporului adunat la sfânta mănăstire, prepositul mănăstirii a primit pe fiecare grupă de peregrini separat la intrarea pe teritorul acestui locaș dumnezeesc, rostind peregrinilor câte un discurs bine simțit, în care a dezvoltat însemnătatea sărbătorii și însem-

nătatea ce o are pentru dezvoltarea spirituală morală a poporului, cercetarea sfințelor locuri.

În decursul zilelor de Mercuri și Joi peregrinii au asistat la sfințele servicii săvârșite în aceste zile de părinții mănăstirii. S-au mărturisit și cuminecat, au primit taina sfântului maslu.

Cu deosebire impunător a fost actul prevegherii săvârșit în presara sărbătorii adormirii Domnului la care a funcționat prepositul *Augustin Hamsea* și părinții mănăstirii cu asistența tuturor preoților veniți cu peregrini.

Cântările rituale le-a executat corul plugarilor din B.-Cimloș sub conducerea învățătorului Iuliu Vuia, care a cântat și la sfânta liturghie.

Mănăstirea Hodoș-Bodrog este unica mănăstire românească greco-orientală în întreaga metropolie a Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania, și credincioșii acestei biserici înțeleg și simt necesitatea sufletească în mersul lor spre dezvoltare ce o are acest locaș dumnezeesc.

Țarul Rusiei în Viena. În jumătatea a doua a lunii Septembrie, Țarul Rusiei va visita pe Impăratul Francisc Iosif la Viena. Visitei acesteia a Țarului la Viena i-se dă mare însemnătate în momentul present, când răscoala din Macedonia se lățește necontent și a ajuns acum până la vilaetul Adrianopol.

Reținerea soldaților la serviciul activ. Ministrul de război a dat ordn comenzilor militare, ca pe soldații înroiați în toamna anului 1900, cari la sfârșitul lunii Sept. ar fi avut să fie lăsați acasă, să-i rețină la serviciu activ până la 31 Decembrie. Această dispoziție se referă la toate trupele armatei, afară de trupele bosniace.

Țarul în București. »Le Temps« sosit ieri în Capitală confirmă știrea, că M. Sa Impăratul Rusiei va fi nașul A. S. R. Prințului Nicolae.

Ziarul francez adaugă, că Țarul va vizita întâiu Roma și Viena și apoi va veni în București unde va avea loc botezul.

Progrés îmbucurător. Cetim în »Drapelul«, că o parte din măestrii români din Lugoj pătrunși de foloasele ce rezultă din convenirile sociale, de mult s'au ocupat cu ideia, că ar fi bine, ca timpul liber de care dispun măestrii români, să-l petreacă laolaltă ocupându-se cu lectură și discutând ei între ei afacerile lor industriale. Inițiatorii acestor conveniri au închiriat deja spre acest scop un acodat local, care Dumineca trecută la orele 11 a. m. s'a sfințit și predat spre folosință. Actul sfințirii l'a săvârșit p. Nicolae Bireescu, fiind de față atât măestri, cât și inteligenți în număr foarte frumos. După sfârșirea actului de sfințire, toți oaspeții au fost invitați la o masă bogată de gustare, la care cântau renumiții lăutari români cu fanfare din Brateiu.

În decursul mesei au toastat din partea inteligenței române Dr. St. Petrovici și Dr. Dobrin, iar din partea măestrilor Vasile Iorga, Iuliu Tuculia, Constantin Bogdan,

Alex. Lupea și Iosif Ignea, cari toți au accentuat foloasele ce rezultă din aceste întruniri. Toți au fost veli și voioși că ajuns măestrii a face prin aceste întruniri un pas spre progres. Le dorim și noi, ca începutul acesta modest rezultat îmbucurător să aducă.

Nouă foaie românească. Adunarea generală a »Asociațiunii pentru cultivarea poporului român din Maramureș« ținută în 7 August la Sighet, a decis editarea unei reviste în limba românească, pentru a se descrie în ea istoricul numitei Asociațiuni și a se publica procesele verbale ale ședințelor comitetului și ale adunării generale, cum și alte lucrări, chemate să promoveze cultura poporului român din Maramureș. Redactarea revistei a primit-o vicariul Tit Budu.

Dr. Aurel Crăciunescu archivar consistorial a fost ales profesor la seminariul teologic din Sibiu.

Monument lui Cuza. »Adevărul« din București publică o corespondență din Iași, în care se zice, că dl prof. A. D. Xenopol din Iași, s'a pus în înțelegere cu mai multe persoane marcante, pentru constituirea unui mare comitet, cu misiunea de a ridica un frumos monument lui Cuza Vodă. Monumentul va fi ridicat în piața Unirii din Iași și va fi din bronz.

În atențiunea proprietarilor de vii. Se atrage atențiunea proprietarilor de vii, că vinul care îl produc pentru trebuința casei lor proprii, în baza art. de lege XV. din 1902, se bucură de scutire de dare, dacă cantitatea aceasta de vin va fi anunțată până la 14 Septembrie oficiului de dare.

Gilotină pentru ucigașii regelui sârbesc. La adresa unei case de expediții din Belgrad au sosit săptămâna trecută trei lăzi mari, trimise din Germania, al căror conținut era semnalat ca fiind părți de mașină agricolă. Pe cuponul buletinului de expediție însă era scris cu litere mari următoarea indicație: »Guilotine pentru decapitarea ucigașilor regelui sârbesc«. Și de fapt, în ladă era o gilotină.

Aniversarea zilei de 13/26 Aug. 1595. Săptămâna trecută Mercuri, s'au împlinit *trei sute opt ani* de când între strimtoarea dintre Neajlov și Glavacioc, *voevodul Mihail Vițeazul*, a pus pe fugă imensa armată a lui Sinan-pașa, biruindu-l și scăpând țara românească de potopul musulman. Ziua de 13/26 August 1595, marea zi dela *Călugăreni*, este una din cele mai strălucite date ale istoriei neamului românesc.

Societate pentru comerțul cu galițe și ouă. Sub titlul: »*Szegedi baromfi-hizlalási és kiviteli rt.*« s'au alcătuit în Segedin o societate pe acții cu un capital de 50.000 cor., pentru îngrășarea galițelor și exportul lor precum și al ouelor. Instalațiunea s'a așezat în comuna Szöreg, comitatul Torontal.

Dela Asociațiune. Cetim în „Tel. Rom.“: Comitetul central al Asociațiunii a numit profesor la școala civilă de fete pe dl Dr. Ioan Borcia, și profesoară pentru lucrul de mână pe d-șoara Butean din Beiuș. Ca putere didactică auxiliară a fost apoi angajată d-șoara Bardosy, ear' d-șoara Marioara Pop a primit postul de bonă, devenit vacant prin demisionarea d-șoarei Ciceiu.

Noul protopresbiter al tractului Treiscaune. Consistoriul archidieceșan din Sibiu a confirmat protopresbiter al Treiscaunelor pe dl C. Dimian, administratorul actual al aceluia tract.

Fundațiunea lui Gozadu. Ședințele reprezentanței fundațiunii lui Gozadu, care au început Vineri în 28 August n. s'au terminat Marți în 1 Sept. n.

După „Tel. Rom.“ obiectul principal al sesiunii de toamnă este votarea stipendiilor pe anul școlar, care se începe cu 1 Septemvrie.

S'au votat în total stipendii vechi și noue 154 în sumă de 78.400 cor. 95 fil.

Și anume pentru:

32 rigorosanți, cărora li-s'a rezervat restul stipendiului ultim, în sumă de . . . cor.	14.450-95
57 juriști	> 29.650—
14 medici	> 8.000—
13 filosofi	> 13.000—
6 tehnici	> 4.500—
5 montanistici și silvicultori	> 2.700—
1 cand. de profesor la școala comercială	> 800—
10 gimnasiști	> 3.200—
14 cadeți	> 5.600—
1 candidat de notar	> 400—
1 farmacist	> 400—

154 Total cor. 78.400-95

În anul expirat s'au promovat întru doctor 12 stipendiști, și anume: 9 în drepturi, 2 în științele administrative și 1 în medicină.

S'a constatat, că mulți dintre stipendiști, mai vârtos universitarii din Cluj, n'au satisfăcut datorinței de a se înscrie la studiul limbii și literaturii române și de a cerceta biserica în Dumineci și sârbători, și din acest motiv s'a luat un conclus, prin care se admoniază stipendiștii, ca să-și împlinească și această datorință, căci la din contră nu li-se va licuina stipendiul.

Armata moștenitoare a unui milion. Consilierul împărătesc Ioan Ruthmayer, care mai de mult făcea comerț cu petrii scumpe a răposat Joi în Graz. Încă până era în viață cinstia ministerului de războiu în fiecare an, la ziua nașterii M. Sale, sume considerabile, ca semn al simpatiei sale pentru armată. În considerarea acestora M. Sa cu ocaziunea iubileului său de 50 ani de domnie a dat lui Ruthmayer titlul de consilier împărătesc acum s'a constatat, că el și-a testat ministerului de războiu întreaga avere, în valoare de peste un milion de cor.

Soția mea a fost bolnavă doi ani și după-ace a purtat șese săptămâni crucea

dvoastră dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 s'a însănătoșat pe deplin, reumatismul și astma ei a încetat, pentru care nu pot fi îndeajuns mulțumitor invențiunii d-voastre minunate. Repet mii de mulțumiri. Cu deplină stimă *Klinka Fános* (Angern).

Această scrisoare a primit-o inventatorul crucei vindecătoare electro-magnetică R. B. Nr. 86967, dl Müller Albert (Budapesta V., Strada Vsdász Nr. 42/G.)

De vânzare sunt doi tăurenci de rasă Pinzgau, unul de 1½ ani și unul de ½ an. Doritorii de a-i cumpăra să se adreseze la proprietarul Ion I. Daniil Chirilă în Lancrăm, u. p. Szászsebes.

Mai nou.

Evenimentele din Balcani.

Zilnic sosesc știri alarmante din Peninsula-balcanică, unde situațiunea se agravează din ce în ce tot mai mult.

Omoruri și jafuri săvârșesc bandele, dar și soldații turci nu stau mai pe jos în privința aceasta. Turcii au pustiit satele Malina și Soput, unde se refugiară niște bande bătute și risipite de ei.

În noaptea de 27 August a fost aruncat în aer cu dinamită un tren internațional la stațiunea Kŭlelŭ.-Burgas. Trei vagoane au fost total distruse 6 oameni și-au pierdut vieța, ear 12 au fost grav răniți. Trenul acesta plecase Marți dimineața din Viena. În el se aflau și călători din Ungaria. Astfel a încetat cu totul legătura căii ferate cu Constantinopolul.

Știri foarte neliniștitoare sosesc din Adrianopol, S'a răspândit faima, că orașul arde. O mare panică domnește în urma svonului, că Poarta a trimis un ultimatum Bulgariei și că războiul e în ajun de a izbucni.

PENTRU INTREPRINZETORI

Cluj. — Pentru extragerea de petriș și nisip pe seama căilor ferate ale statului ung., din carierele sale dela Biharpŭspök, se primesc oferte la serviciul de exploatare a căilor ferate ale statului ung. din Cluj până la 15 Septemvrie n. a. c. și anume: pentru extragerea și încărcarea a 250.000 metr. cub. petriș cernt și 55.000 petriș necernt. Condițiuni tot acolo. Vadiu 1000 cor.

Timișoara. — Casina regională din Timișoara dorește a clădi o casă cu două etaje pentru închiriat. Oferte se primesc până la 8 Septemvrie n. a. c. la președintele casinei. Condițiuni tot acolo și la arhitectul Töry Emil, Budapesta VIII., Str. Aridchucele Alexandru Nr. 22.

Cluj. — În comuna Kispetre și hotarul ei, este a se vinde sau arenda, pe un timp mai lung, 20 jugere intravilan, 470 jug. arătură și 139 jug. pădure. Condițiunile a se vedea la Molnár Sándor, avocat în Cluj.

Semlac (comit. Arad). — Pentru cumpărarea a 8373 m³ lemne de ulm și plop aflătoare pe 57-72 jugere, a se adresa oferte până la 11 Septemvrie n. a. c. la serviciul silvic al domeniului din Semlac. Condițiuni tot acolo. Prețul de strigare 20.883 coroane. Vadiu 1500 coroane.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce facem în Septemvrie?

Se samănă grâu și secară, dacă nu s'a făcut în luna trecută. Se culege cucuruzul, când foile toate s'a îngălbenit bine; se cară acasă și se așează nebătut în coșare spre a se usca bine. Se fac ogoarele de toamnă pentru toate sămănăturile de primăvară, dacă pământul este destul de moale. Se scot napii și cartofii. Se culeg poamele coapte. Se începe cu facerea gropilor pentru plantația de toamnă și cu desfundarea pământului. Se altoesc merii în ochiu dormind. Se strâng sămânțe dela fructe coapte. Însemnăm în viie butucii de soiuri bune de struguri, pentru a ști de unde să luăm butași din cei mai buni. Ne pregătim pentru cules; cercetăm vasele (căzile, puținile) de strîns strugurii, linurile, tocitorile și butoaiele; le spălăm sau chiar le curățăm înlăuntru, le dregem; butoaiele și zăcătorile le afumăm cu pucioasă Cătră sfârșitul lunii, dacă timpul a fost prielnic coacerii strugurilor, și dacă strugurii sunt copți, ne apucăm de cules; dacă nu, îi lăsăm până cătră mijlocul lunii viitoare.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Afacerile în *tirgul internațional* de grâne sunt greoaie. Din cauza lipsei de export prețurile în New-York a scăzut puțin săptămâna trecută. În Europa deasemenea scad încet prețurile. — În *Budapesta* prețul grânelor încă a fost întrucâtva atinse de scăderile prețurilor din străinătate. — *Grâul*, care s'a dus ca la 200.000 m. m. a scăzut în preț cu 10—15 fil. Pe Oct. s'a încheiat cu 7'33, ear' pe Aprilie 7'63. — *Secara* nu a suferit nici o schimbare în preț. S'a încheiat pr Oct. cu 6'17, ear' pr Aprilie cu cor. 6'43. — *Oraul* este neglijat cu desăvârșire. Nu sunt nici cumpărători, dar' nici oferte. — Singur *ovăsul* prezintă oare-care interes, din cauza știrilor războinice ce circulă. Deși prețurile pe bani gata sunt aproape neschimbate totuși pe termen notează pr Oct. 5'50 și pr Aprilie 5'75. — *Cucuruzul* se urcă în preț din cauza timpului secetos și lipsei de depozite din cucuruz vechiu, care sunt pe sfârșite. S'a încheiat pr Septemvrie cu 6'15, ear' pr Maiu cu 5'10. — În comerțul cu *măcinări* nu s'a făcut vr'o schimbare simțitoare, deși s'a făcut multe vânzări pentru străinătate. — Apropiinduse recolta *pășăioaselor*, ofertele sunt foarte numeroase, însă cumpărătorii se țin încă în rezervă. După toate semnele prețurile urcate din anul acesta și cel trecut vor scădea simțitor. — Comerțul cu *ovă* în Viena au înviorat din cauză că a început aprovizionările pentru iarnă. Prețurile s'au mai ridicat. Tot asemenea și în Berlin. — Din cauza puținilor porci aduși atât *untura* cât și *sămăna* au avut o mică ridicare în preț.

Cursul pieții din Budapesta

— în 3 Septem. n. 1903 —

Per 50 kgr.		Piment . . . 62'00—
Grâu . . . 7'20—	7'75	Cassia . . . 86'00—
Săcară . . . 5'90—	6'10	Cuișoare . . . 92'00—
Orz . . . 5'30—	5'70	Ghimber . . . 75'00—
Mei . . . 5'75—	6'20	Paprică . . . 70'00—
Ovės . . . 5'45—	5'85	Ulei de in . . . 75'00—
Cucuruz . . . 6'00—	6'25	„ de rap. . . 64'00—
Rapită . . . 10'00—	11'40	„ de lem. . . 129'60—
Trifoi . . . 48'00—	63'—	In brut . . . 00'00—
Lucernă . . . 43'00—	52'—	Cânep. br. . . 64'00—
Mohor . . . 9'50—	10'50	Lână nsp. . . 120'00—
Măzêriche . . . 7'00—	7'50	—
Fasole . . . 7'50—	12'—	Migdale . . . 175'00—
Mazêre . . . 6'00—	7'—	Smochine . . . 30'00—
Mazăr. coj. . . 14'00—	22'—	Alune . . . 138'00—
Lințe . . . 10'—	13'—	Stafile V. . . 60'00—
Păsat . . . 5'75—	6'—	—
Mac . . . 27'00—	29'—	Per. 1 kgr.
Sēm. de in . . . 00'00—	00'—	Unt proasp. . . 1'50—
S. de cânep. . . 8'75—	9'50	Caș Emental . . . 2'10—
Prune . . . 12'75—	16'50	„ Groer . . . 1'20—
Lictar . . . 16'50—	18'50	„ Trapist . . . 1'20—
Untură . . . 67'00—	68'50	„ Liptau . . . 0'88—
Slănină . . . 56'50—	59'—	Brânz. de oae . . . 1'10—
Zahar brut . . . 22'25—	22'50	—
Cafea lava . . . 75'00—	120'—	Bumbac bal. . . 00'00—
Caf. Santos . . . 36'00—	38'—	Portoc. lada . . . 5'50—
Caf. Portor. . . 78'00—	120'—	Lămâi „ . . . 4'50—
—	—	Ouă (1440) lada . . . 57'00—
Per 100 kgr.	—	—
Miere . . . 100'00—	120'—	Per 100 Litr.
Ceară . . . 130'00—	140'—	Spirț raff. . . 145'00—
Nuci . . . 30'00—	60'—	Spirț brut . . . 143'00—
Cartofi roza . . . 5'40—	6'—	„ denat. . . 35'50—
Cart. galb. . . 5'00—	5'75	Trevere . . . 98'00—
Ceapă roșie . . . 3'00—	6'80	Sligoviț . . . 110'00—
Usturoi . . . 12'00—	16'—	Esență oțet . . . 95'00—
Piper n . . . 122'00—	142'—	—

Prețul făinei din 3 Septem. n. 1903.

Per 50 kgr.				
0	1	2	3	5
12'70	12'30	11'90	11'50	11'10
6	7	7 1/2	8	Tărățe
9'70	9'30	8'00	5'80	4'—

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11'34
Napoleon d'or (20 franci) aur . . .	19'05
20 Marce germane aur	23'48
Bilete germ. 100 Mărci	117'37
„ franceze 100 franci	95'20
„ române 100 lei	94'65

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 10—16 Sept. n. 1903.

Joi	10 Cristurul-săcuesc. Vurmloc. Panticeu. 10 și 11 Galgău.
Vineri	11 Tășnad.
Sâmbătă	—
Duminică	—
Luni	14 Sibiu. Nagyfal. Vaidahaza. Zám.
Marti	15 Cernatfalău.
Mercuri	16 Cața. Görgény-Szt. Imre. Baia-de-Criș.

Calendarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. a 13-a d. Ros., gl. 4 sft. 2.

Dum.	24 Muc. Eutihia	6 Magno
Luni	25 Ad. M. Bartolomeu	7 Regina
Marti	26 Mci Adrian și Nat.	8 (f) N. M.
Merc.	27 Cuv. Pimen	9 Georgina
Joi	28 Cuv. Moise Arapul	10 Nicol.
Vin.	29 (f) Tăier. Cap. S. Ioan	11 Prot
Sămb.	30 PP. Al. Ioan și Pav.	12 Macedon

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

„IDEAL” institut tipografic și librărie
în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Un învățacel,

care să fie din o familie bună și posedă 1—2 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, să primește momentan în prăvălia cu mărturi de modă și manufactură a subscrisului.

(202) **Iulius Popovici**
în Hațeg.

S'a perdut o eapă de 6 ani, neagră, cu două pete albe pe spate. Cel-ce a găsit-o este rugat a o aduce la proprietarul ei **Stefan Ioan** în Romos (com. Hunedoara). (204)

La „Pannonia” cafenea și restaurațiune din Orăștie.

In casele unde să află Pretura și Casteria se găsesc beuturi și mâncări bune și ieftine.

„AGRICOLA”

Insoțire economică de magazin și anticipații
(148) și-a început activitatea 15—26
în piața din
HUNEDOARA.

- Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei v. d. **POPOVICI.**
- Magazinul însoț. se află în piață: casele **MÁTYÁSFFY.**
- Insoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, tărățe, etc.
- Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).
- Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.
- Primește depuneri spre fructificare cu 6%.
- Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.
- Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.
- Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Cea mai efină societate de asigurare este:

THE STANDARD LIFE ASSURANCE COMPANY

(„STANDARD”, societate de asigurare asupra vieții).

Fondată la 1825.

Gubernur: Principele Buccleuch and Queensberry.

Sediul: Edinburgh, 3 George Street.

Filiala pentru Ungaria: Budapesta, str. Kossuth 4.

Agentură principală:

Orăștie (Szászváros), Piața mare Nr. 2,
unde se pot adresa și se resolvă corespondențe în limba română.

Informațiuni se dau și la administrațiunea foii „**Bunul Econom**”.

Venituri anuale	K. 31.793.839'—
Profit împărțit	K. 170.000.000'—
Averea societății	K. 249.302.420'—
Asigurări plătite	K. 508.000.000'—

Societatea „Standard” contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai efine. (148) 7—26

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: **Str. Rottenbiller 33.** Localul de vânzare: **Str. Andrassy 23.**

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

(144) la 18-26

Julius Erös

în Sibiu, Strada Cisdădiei Nr. 3
(Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

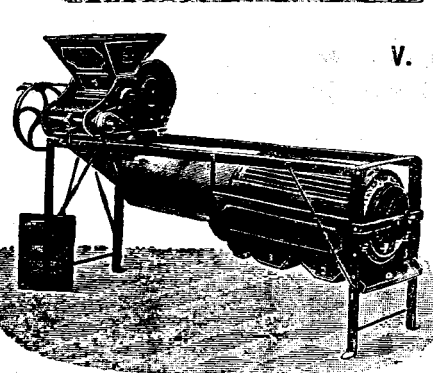
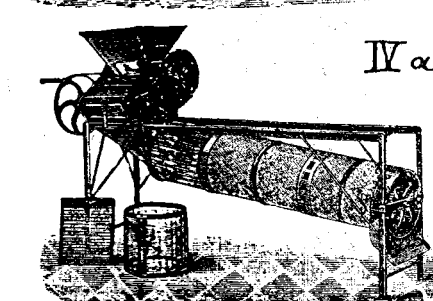
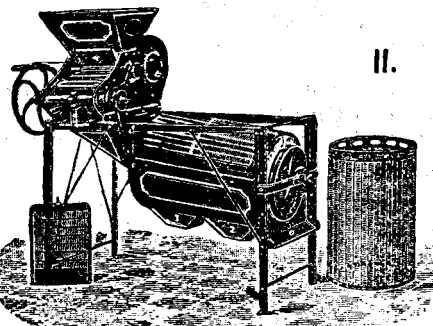
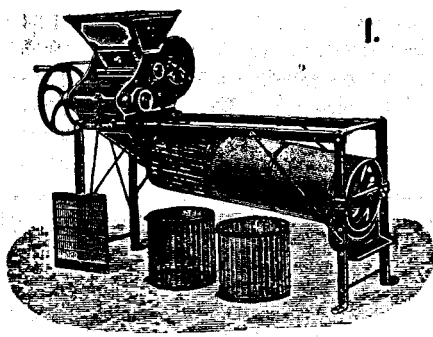
La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

În timpul de vară

este mai consult, a te aprovisiona, a-ți completa și perfecționa diferitele tipărituri.

Efectuiri de tipărituri moderne, frumoase și prețioase se asigură prin

„Minerva“ institut tipografic, societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

Triorul I. întocmit pentru curățirea de grâu și săcară sau pentru orz și ovės.

Triorul II. întocmit pentru curățirea de săcară și grâu sau orz și ovės și pentru sortarea grăunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemint deosebit.

Triorul IV_a întocmit de a alege ovėsul sau orzul din grâu, sau ovės din orz separând totodată și semințele de burueni.

Triorul V. întocmit pentru grâu și ovės sau pentru orz și ovės. Grăunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai eftine.

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

Recomand totodată și pressele (teascurile) de vin și poame.

Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%.

(141) 35-52

Prețuri curente amănunțite se trimit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

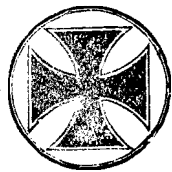
Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190) de 20

pe lângă garanție.

e a se da împrejur vindecă boale vechi de ani. 16-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteți, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, ăpsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu multămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o-i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndecesebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinzitate e: **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.**

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată. Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel o o o o o

alui

R. ÖSZY (195) 10-26

Strada Dumbrăvii Nr. 3

Sibiu Nagyszeben

Strada Bruckenthal Nr. 5

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.